

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Toplantı

15 Haziran 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, Bakanlığın görev alanıyla ilgili yürütülen çalışmalar hakkında sunumu

15 Haziran 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.18

BAŞKAN: Recep KONUK (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet ÖNTÜRK (Hatay)

SÖZCÜ: Mehmet ERDEM (Aydın)

KÂTİP: Hüseyin FİLİZ (Çankırı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun değerli üyeleri, kıymetli katılımcılar ve sayın basın mensupları; hepinize hoş geldiniz der, saygılarımı sunarım. Komisyonumuzun 26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılındaki resmî olarak 4'üncü, çeşitli vesilelerle yapmış olduğumuz kahvaltılı ve istişare toplantıları da dâhil edildiğinde 10'uncu toplantımızı, toplantımızın hayırlı olması, hayırlara vesile olması dileğiyle açıyorum.

Biz bugünkü toplantımıza Bakanlığımızın değerli bürokratlarını davet etmiştik ancak Sayın Bakanımız büyük bir nezaket gösterdiler ve bu toplantıya bizzat iştirak etmeyi, Komisyonumuzu birinci ağızdan bilgilendirmeyi istediler. Sözlerimin en başında kendilerine nezaketleri ve hassasiyetleri için şahsım ve Komisyonumuz adına teşekkürlerimi sunuyorum.

Bugünkü toplantımızda Orman ve Su İşleri Bakanlığımızın değerli bürokratları Bakanlığımızın görev alanıyla ilgili yürütülen çalışmalar ve gelecek perspektifiyle ilgili Komisyonumuza detaylı bilgi verecekler, Komisyonumuzun sorularını cevaplayacaklar, önerilerimizi dinleyecekler.

Bu istişare ortamının oluşturulmasına sıcak yaklaşan, yasama ile icra arasında bir diyalog zemininin kurulmasına destek veren Sayın Bakanımız başta olmak üzere toplantımıza iştirak eden değerli bürokratlarımıza, toplantımızın verimli geçmesi için brifing dosyalarının hazırlanmasına emek veren Bakanlık çalışanlarımıza Komisyonumuz adına ayrıca ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Hepimizin malumu, Bakanlığımızın iki tane ana görev alanı var; biri orman ve dolayısıyla tabiat varlıklarımıza yönelik görevler, diğeri ise su kaynaklarımızın çeşitlenmesi, korunması ve sağlıklı bir şekilde kullanılması ile ilgili görevler.

Sayın Bakanımız veya değerli bürokratlarımız yapılan ve yapılacak çalışmalar konusunda detaylı bilgileri sanırım bizimle paylaşacaklardır. Ben fazla detaya girmeden sadece bir iki hususa dikkat çekmek istiyorum.

Birincisi, Komisyon olarak bizim görev alanlarımızdan biri tarım. Tarımsal üretimin de üç tane olmazsa olmazı var: Bir, toprak. İki, güneş. Üç, su. Biz ilk ikisinde dünyanın pek çok ülkesine göre zengin bir ülkeyiz. Ancak üçüncüsünde yani su varlığı bakımından maalesef su zengini bir ülke değiliz. O nedenle elimizdeki suyu olabildiğince rantabl, olabildiğince verimli kullanmamız gerekiyor. Sayın Bakanımız ve Bakanlığımız bu konuda önemli çalışmalara imza attılar, kendilerine gerçekten müteşekkirimiz. Bir hususta yani sulama yatırımlarında, tarla ile suyu buluşturacak altyapı yatırımlarında ise biraz daha gaza basmalarını özellikle ama özellikle rica ediyoruz. Çünkü sulayabileceğimiz her karış araziye altyapıyı tamamlamadığımız için veremediğimiz su nedeniyle hem üretici hem de ülkemiz her yıl ama az ama çok bir kayıp yaşıyor. Biz bu çağda ülkemiz tarım sektörünün önündeki altyapı eksikliklerini bir sorun olmaktan çıkarmalıyız diye düşündüğümü ifade etmek istiyorum.

Bugünkü toplantımızdaki asli amaç, aynı gaye için çalışan icra ile Komisyonumuzun karşılıklı iletişimini kuvvetlendirerek, istişare mekanizmasını açık tutarak hizmet kalitesinin ve etkinliğinin artmasına, çeşitlenmesine katkı sunmak, bir sinerji oluşturmaktır.

Sayın milletvekilleri, hem Komisyonadaki arkadaşlarımızı hem Sayın Bakanımızı hem de bürokratlarımızı buluşturan ortak paydalarımız mevcut; mesela, hepimiz eminim ki orman varlığını arttırmış, tabii zenginliklerini koruyan bir Türkiye'yi arzuluyorduk. Yine, tarım sektörünün olmazsa olmazı sulama altyapısının süratle tamamlanması konusunda da hepimiz hemfikirizdir. Yani bir gaye ortaklığı masanın neresinde olursak olalım hepimiz için mevcuttur. Farklılıklar var mıdır? Elbette vardır. Ancak bu farklılıklar, nüanslar, öncelikler ve yöntemlerle sınırlıdır. Ancak gaye ortak olunca çare bulmak da kolaydır. Yeter ki, diyalog ve istişare zeminini muhafaza edelim hem kendi içimizde hem de icrayla.

Bu toplantıyı o diyalog ve istişare zeminini kuvvetlendirmek için bir adım olarak değerlendirmenizi istirham ediyorum, bu toplantımızın karşılıklı istişareyle tarım sektörümüze, ülke ormancılığına, sulama yatırımlarımıza sinerji katmasını temenni ediyorum, Sayın Bakanımız ile değerli bürokratlarımıza bir kez daha teşekkür ediyorum, hoş geldiniz diyorum.

Sayın Bakanım, müsaadeniz olursa öncelikle sözü size bırakalım. Arkadaşlar, sizler de uygun görürseniz, Sayın Bakanım zannediyorum yaklaşık kırk-kırk beş dakikalık süre kullanacaklar, sonra bir kırk-kırk beş dakika da arkadaşlarımızın soruları, belki katkıları olacaktır. Böylece toplantımıza hitam buldurmuş oluruz diye düşünüyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

II.- SUNUMLAR

1.- Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun, Bakanlığın görev alanıyla ilgili yürütülen çalışmalar hakkında sunumu

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, saygıdeğer milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın kıymetli temsilcileri; ben de sizleri böyle güzel bir günün sabahında saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Başkanıma çok teşekkür ediyorum, böyle bir imkânı bize sundu. Esasen bürokratları davet etmiş ama dedim ki: “Bizzat ben geleyim uygun görürseniz.” Sizlerin tenkit, tavsiye, varsa tekliflerinizi de almak bizim için daha faydalı olur çünkü sizler bizim Komisyonumuzsunuz, dolayısıyla sizlerin vereceği birtakım bilgiler, malumatlar, tenkitler, tavsiyeler bizim için gerçekten çok faydalı. O bakımdan ben, Sayın Başkanım, bir sunum hazırladım, onu takdim edeceğim. Tabii her şeyi, her ili anlatmak mümkün değil ama illerle ilgili de ayrıca DSİ'nin -sadece DSİ'nin, bu sefer su olduğu için- bilgi notlarını hazırladık, kitapçıkları var, gelişim projeleri; onları da sunduk efendim.

Özellikle bugün DSİ Genel Müdürümüz Ali Rıza Diniz, kendisi yıllardan beri DSİ'de çalışan, daha sonra Konya'da, sonra Sivas'ta, Aydın'da bölge müdürlüğü, genel müdür yardımcılığı, sonra genel müdürlük yapmış bir arkadaşımız. Murat Acu Genel Müdür Yardımcısı. Bu sulamalardan, proje inşaatından sorumlu arkadaşımız. O da yıllarca bölge müdürlüğü yaptı, sonra Genel Müdür Yardımcısı olarak görev yapıyor. Kaya Yıldız, proje inşaat yani bütün sulama, dere ıslahlarından sorumlu olan daire başkanımız. En güçlü daire başkanlarından birisi. Daha önce de pek çok yerde bölge müdürlüğü yaptı; mesela, en son Aydın'da. Daha sonra sulamalarla ilgili gösterdiği büyük başarı neticesinde kendisini Bakanlığa aldık, Proje ve İnşaat Dairesi Başkanlığıdır.

Değerli Başkanım, özellikle sulamalar tabii çok önemli yani en önemli husus çünkü sulama olmadan, Türkiye yarı kurak iklim bölgesinde, ürün almak mümkün değil, siz de Konya'dan çok iyi biliyorsunuz. O bakımdan ben müsaadenizle şunu belirtmek istiyorum: Özellikle son yıllarda iklim değişikliği, küresel iklim değişikliği sebebiyle bazı bölgelerde taşkınlar meydana geliyor, aşırı anlık yağışlar, bazı bölgelerde kuraklık artıyor, dolayısıyla yağışların düzeni maalesef bozuluyor. İşte Türkiye'de de maalesef yağışlar hem bölgelere göre büyük farklılık gösteriyor; mesela, Doğu Karadeniz'de 2.500 milimetre iken bakıyoruz Karaman'da veya Konya Ovası'nın bazı bölgelerinde 250 milimetreye kadar düşüyor. Türkiye ortalamasında çok zengin bir ülke değiliz yağışlarda, su zengini değiliz yani bunun bilinmesinde fayda var. Ortalama 574 milimetre, ki gerçekten çok düşük ama suyu biz akıllıca yönetiyoruz yani bunu sizlere arz edeceğim. Tabii ben burada, mesela bütün şehirlere su verdik, onlardan bahsetmeyeceğim çünkü mevzumuz sadece sulama suyu. Yani biz HES'lerde büyük mesafe katettik. İstanbul'dan İzmir'e kadar, Sinop'tan Mersin'e kadar, Kars'tan Edirne'ye kadar bütün Türkiye'nin su meselesini kökünden çözdük Allah'a şükür; onlardan bahsetmeyeceğim, sadece sulamalardan...

Başkanım, özellikle yıllık yaklaşık 450 milyar metreküp Türkiye'nin üzerine yağış düşüyor fakat bunun tabii bir kısmı yer altına, yurt dışına akan sular var, dolayısıyla buharlaşan var, bunları çıktığımız zaman bizim kullanabileceğimiz su miktarı ortalama 112 milyar metreküp. Ama bu uzun dönem ortalaması. Bazı yıllar çok kurak geçiyor, aslında yedi yılda bir Türkiye'de kuraklıklar söz konusu. Bazen on dokuz, yirmi yılda bir daha şiddetli kuraklıklar var. Bunların detayına girmeyeceğim ama bu kurak olduğu zamanlarda, bu kullanılabilir su miktarı 60-70 milyar metreküpe kadar düşüyor. İşte orada sıkıntı beliriyor. Dolayısıyla nitekim Türkiye nüfusunun 77 milyon olduğunu dikkate alırsak, bu suyu, 112 milyar metreküpü 77 milyona böldüğümüz zaman 1.454 metreküp düşüyor kişi başına kullanılacak su miktarı. Bu ise hakikaten neredeyse...1000 bir sınırdır, fakirlik sınırı, su fakirliği sınırı yani çok yakın, yani nüfus arttıkça bu rakam düşüyor. Bunu dikkate almamız lazım. Bu yüzden suyun tek elden ve çok akıllıca yönetilmesi gerekir.

Şimdi peki bu suyumuzun şu anda ne kadarını kullanıyoruz? Yüzde 74'ü sulamada kullanılıyor efendim, 40 milyar metreküp. İçme ve kullanma suyu 7 milyar, sanayi için sanayi suyu da 7 milyar olmak üzere şu anda kullanılan su miktarı, 54 milyar metreküp sürekli su kullanılıyor. Burada dikkatinizi şuna çekmek istiyorum: Yani bakın Türkiye'de yağışlar sürekli olmadığına göre, belli mevsimlerde oluyor. Bilhassa yağışların olduğu kış ve ilkbaharda sulama yok. Dolayısıyla halbuki suyumuzun yüzde 74'ünü yazın kullanıyoruz. Ayrıca içme ve kullanma suyu kışa göre yazın daha fazladır. Bir insanın kişi başına evlerde kullandığı su mesela kışın 150 litre yazın 300 litreye çıkar. Dolayısıyla sanayide buharlaşma daha fazla. Dolayısıyla yazın su ihtiyacı çok daha fazladır. Bunu dikkate almamız gerekir. Peki bunu ne yapmamız lazım? Yaz aylarında tüketim artıyor. Biriktirme tesisleri yapmamız gerekir. Yani Türkiye'de baraj ve göletler, yer altında depolama tesislerinin yapılması iklimin getirdiği ve su kullanımının getirdiği bir zaruretten kaynaklanıyor. Çünkü yağışlar kışın o itibarda oluyor ama kullanım yazın oluyor. Gördüğümüz gibi yüzde 74'ü, bırakın gerisini, sulamada kullanıldığı için yazın oluyor. O bakımdan Türkiye'de eğer biz şehirlere sürekli içme ve kullanma suyu verebileceksek, sulama suyunu tedarik edebileceksek mutlaka suyumuzu biriktirmemiz gerekir. Bu bir zarurettir, onu özette vurgulamak istiyorum.

Şu anda DSİ hakikaten Türkiye'nin en büyük yatırımcı kurumlarından birisi, en köklü kurum ve zamanla yarışan bir kurum. Yani bizim Bakanlığın sloganı Orman ve Su İşleri Bakanlığı zamanla yarışıyor. Yani biz gerçekten bu sloganı her yerde uyguluyoruz. Bu çerçevede “Biz, peki, on iki yılda, on üç yılda ne yaptık?” diye baktığımız zaman: Efendim, 3.144 tane tesis geçen yıl sonuna kadar bitirmişiz ve bu seneki hariç. Bunlardan 320 baraj, 309 gölet -bentlerle beraber sayı çok daha fazla, onları biraz sonra söyleyeceğim- 384 tane sulama tesisini Türkiye'de bitirdik. 99 tane büyük yerleşim yerine, bütün şehirlerimize ve büyük ilçelere suyu götürdük. Şimdi, Ergene'de daha önce vazifemiz yoktu ama Ergene'de Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatıyla atık su ileri biyolojik arıtma tesislerini kuruyoruz, 10 tanesini bitirdik. Ayrıca dereleri ıslah ediyoruz, 1.930 tane dereyi Türkiye'de ıslah ettik.

Netice itibarıyla, bu az önce belirttiğim gibi suyumuzu biriktirmesek, kış aylarında yağın yağmuru biriktirmesek yazın su kullanamayız. Dolayısıyla biz şimdi depolama tesislerine çok büyük önem verdik. Şunu iddia ediyorum: On üç

yılda yaptığımız depolamaların sayısı rakam itibarıyla gerçekten yetmiş seksen yılda yapılanlardan çok daha fazladır. Bunu gururla ifade ediyorum. Nitekim şu anda 2015 yılında depolama hacmini 165 milyar metreküpe çıkardık yani şu anda barajlarımızda, göletlerimizde 165 milyar metreküp suyu biriktirecek kapasitemiz var. Peki sulama niçin önemli? Diğerlerine girmiyorum, malumunuz ama emrederseniz gerek ormanla ve diğer konularla da sizlere ayrı bir sunum yapabiliriz ama ben bugün sadece, müsaade ederseniz Sayın Başkanım, sizin de talebiniz üzerine sulamadan bahsedeceğiz.

Malumunuz, buradaki, Komisyondaki milletvekilleri çok iyi bilir, ülkemiz ziraat ülkesi. Dolayısıyla sulama şart. Sulama olmadığı zaman yeteri kadar ürün almak mümkün değil. Benim de memleketimde çok pancar ektik, işte değişik ürünler, patates, pancar vesaire. Sulama olmadığı zaman ürünü almak mümkün olmuyor. Dolayısıyla eğer sulama yapıldığı zaman özellikle en az 2 katla, 14 kata varıncaya kadar bir zirai gelir artışı olacak. Bu bakımdan Türkiye'de sulama fevkalade önemli. Nitekim DSİ'de işletilen tesislere baktığımız zaman projesi yokken dekar başına ortalama 199 TL bir gelir temin ederken -Türkiye ortalaması bu efendim, bazı yerlerde daha az, bazı yerlerde daha çok- bu birdenbire sulanınca 1.185 TL'ye çıkmış dekar başına, 5 kat artmış ortalama. Ama bazı yerlerde yılda iki, üç defa ürün elde ediliyor, orada çok daha fazla, 14 misline kadar çıkabiliyor. Ama bazı iklim müsait olmayan yerlerde bu 2 katına kadar yükseliyor. Dolayısıyla gerçekten sulama çok önemli.

Peki ne kadar alan sulayacağız? Tabii ki dağı taşı sulamamız mümkün değil. Zaten pek çok yer de ya mera ya da orman. Dolayısıyla 78 milyon hektar veya 780 milyon dekarlık bir yüzölçümü var Türkiye'nin. Ekilebilir arazi de 28 milyon hektar veya 280 milyon dekar. Bunun yaptığımız çalışmalara göre ancak... Bazılarının terfi yüksekliği çok fazla, dağın yamacı, ekonomik değil sulamak. Bunları düşüştüğümüz zaman 85 milyon dekarlık bir ekonomik sulanabilir arazimiz var, bu yapılan tetkikler, incelemeler sonucunda. Peki bunun ne kadarını suluyoruz şu ana kadar? Biz şu ana kadar yaptığımız çalışmalarla yaklaşık 62 milyon dekarlık alanı suladık. Yüzde 73'e tekabül ediyor, geri kalan yüzde 27'si de şu anda proje hâlinde hâlihazır sulanamıyor ama biraz sonra arz edeceğim, şimdi biz ona yükleniyoruz yani bunu tamamlamak.

Başkanım, daha önce, 2002, 2003 öncesinde sadece 25 milyon dekar arazi sulanıyordu, biz bunu ancak şu ana kadar 62 milyon 300 bin dekara çıkardık. Ama bu yeterli mi? Değil. İnşallah 2019 yılı sonunda bunu 72 milyon dekara çıkaracağız. Yani hedefimiz. Hatta bunu biraz daha arkadaşlar bakanlıklarla, Sayın Başbakanımızla görüştük Bakanlar Kurulunda, sulamaya çok büyük önem verdikleri için ödeneklerin artırılması konusunda bizlere açık bir çek verdiler. Dolayısıyla bunu belki daha da, belki 80 milyon dekara yükseltmeyi planlıyoruz.

2019 yılına kadar 10 milyon dekar daha araziye sulayacağız. Peki bunun ne faydası var? Değerli milletvekilleri, bu kadar alanı suladığımız zaman yılda yaklaşık olarak 11 milyar TL vatandaşın cebine ilave para girecek. Bu çok açık. Bakın ben şunu ifade edeyim: Yani mesela GAP'ta biz sulamadan önce şehirlere baktığımız zaman Şanlıurfa mesela köy gibiydi. Ama sulanınca, inanın Şanlıurfa'ya gidiyorsunuz, muhteşem yatırımlar yapılmış, şehir büyümüş, güzelleşmiş yani. Ben 2003 yılında ilk başladığım zaman DSİ'ye Şanlıurfa'nın durumu ile şimdikininki fotoğrafını mukayese ettiğim zaman çok muazzam bir fark var. Neden? Çünkü ister istemez zirai gelir sebebiyle halk zenginleşiyor. Bunun mutlaka farkına varalım. Ben bir yerde, Balıkesir'de bir ilçede sulamadan önce ve sulamadan sonraki ilçenin durumunu tespit ettirmiştim yıllarca önce. Yani refah seviyesi çok artmış, evler tamamen değişmiş, villa tipi evler olmuş. Daha önce buzdolabı, çamaşır makinesi olmayan yerlere çamaşır makinesi, her birinin evinin önüne traktör çekilmiş, araba almış. Yani sulama olması ile sulama olmaması arasında çok büyük bir fark var, bunu özetle vurgulamak istiyorum.

Sayın Başkanım, sulamada şu anda biz önce büyük barajları bitirmek için büyük gayret sarf ettik, neredeyse ta 2010 yılına kadar hedefimiz büyük baraj ve hidroelektrik santrallerini bitirmek ve sulama için suyu hazır etmektir. Çünkü sınıraşan sular vesaire var, zamanında problem olabilir diye hedefimiz oydum. Bu konuda çok büyük mesafe kaydettik, 320 baraj. Ama büyük barajlar konusunda bir noktaya gelince dedik ki: Kırsal kalkınma için göletler gerekiyor. Gölet derken 30 metreye kadar yüksekliği olana gölet diyoruz. Biz kolaylık olsun diye 50 metreye kadar olanları da gölet kapsamında yapalım, geçelim dedik çünkü baraj olunca bunun su ölçümü, planlaması şunu bunu çok fazla. Dolayısıyla 30 metreyi biz fiilen 50 metre yükselttik ve dedik ki: "Bin günde 1.001 tane gölet ve bent inşa edelim." diye. Gerçekten Türkiye'ye yaygın bir şekilde bunu yaptık ve bununla aşağı yukarı 611 milyon metreküp suyu depolama imkânı oldu ve yaklaşık 1,7 milyon dekar araziye de suladık. Bunun maliyeti çok cüzi oldu; 3,3 milyar TL'ye yani neredeyse bölersek 3 milyona sulamasıyla beraber göletleri bitirdik. Geçmişte bu 45 milyona bitiyordu yani bir gölet, sulaması hariç. Biz şimdi sulamasıyla bunu yaklaşık 4-4,5 milyona büyükleri, küçükleri de 3 milyon TL'ye bitiriyoruz. Dolayısıyla bu çok büyük katkı sağladı. Şimdi, bu konuda 2019 yılına kadar arkadaşlara bir hedef koyduk. Dedik ki: 1.071 tane baraj, gölet ve sulamayı bitirelim diye bir karar aldık. Listesi var, arzu edenleri listesi verilebilir. Olabilecek her yere baraj ve gölet yapıyoruz ve bununla da yaklaşık 15 milyar TL harcayacağız bütün Türkiye'de. 3 milyon dekarı sırf bu küçük göletlerle, kapalı sistem, cazibeli bunların tamamı, cazibeli basınçlı, borulu sistem, vanayı açınca bu hemen suluyor. Bu konuda şu anda hızla çalışıyor arkadaşlar. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Hedefimiz de, arkadaşlara kesin talimat verdim, "31 Aralık 2019 saat 16.59'a kadar 1.071 gölet bitecek." Hedefe kilittlendik. Bunların bir kısmı da baraj yani sadece gölet değil. Ama baraj olunca Kalkınma Bakanlığına gidiyor, orada YPK falan derken işler uzuyor. Biz 50 metreye kadar olan barajları da gölet gibi kabul ediyoruz.

Peki bunun ne faydası olacak? Bu, sadece 1.071 gölet 300 bin kişiye ilave iş sağlayacak, 3 milyar TL yılda gelir artışı sağlayacak. Yani bu o kadar önemli ki, çok kısa zamanda kendisini amorti ediyor. Bakın 15 milyar TL maliyeti var, 3 milyar yani 5 yılda kendisini amorti ediyor bu tesisler. Ayrıca bunun özellikle o kadar çok faydası var ki göçü önüyor. Hatta geçen gün Sivas vekilimiz, şu anda Millî Eğitim Bakanımız şunu söyledi: "Geçenlerde Ulaş Karacalar Barajı yaptınız

muhtar 'Ya artık bizim köyden, bizim bölgeden göç olmuyor, İstanbul'dan, Ankara'dan geri dönmeye başladılar.' diyor." Hakikaten göçü önüyor, taşkın zararlarını, erozyonu önüyor, yer altı suyu potansiyelini takviye ediyor, ayrıca civardaki bütün köyler, yerleşim yerleri varsa onların su ihtiyacını, hayvanların su ihtiyacını karşılıyor, yaban hayatın su ihtiyacını, bir de buraya göletlere balıklandırma yapıyoruz efendim, balıkçılıktan istifade ediyor, yangınlarda yangın uçaklarının su almasına imkân sağlıyor, ayrıca o bölgede güzel bir mesirelik alan oluşuyor yani bunların çok faydası var, anlatmayacağım.

Şimdi, bir diğer husus da şudur efendim: Geçmişte DSİ ucuz oluyor diye tamamen klasik sistem dediğimiz iptidai sulama sistemleri yani açık kanal, kanalet kullanıyordu. Ben 2003 yılında DSİ Genel Müdürü olduğum zaman İSKİ'den sonra dedim ki: Arkadaşlar, bu yanlış, Türkiye'nin suyu yok ki, bu su israfı oluyor. Ayrıca bu maliyet meselesi değil, maliyeti hesap ederken 1 metretül kanalla 1 metretül borunun maliyetini hesap etmek yanlış. Bunun tabii biliyorsunuz, kanal olunca tesviye yerlerinin arazinin topoğrafyasına uygun gitmesi lazım ama basınçlı boru, çok daha kolay, kamulaştırma yok, şu yok bu yok büyük ölçüde. Dolayısıyla efendim, biz 2003 yılından itibaren mevcut projeler dâhil kapalı sisteme çevirdik yani basınçlı borulu sistem. Nitekim 2003 yılı öncesi kapalı sistem yüzde 6'ydı ama biz bunun şimdi, şu anda inşa hâlinde olanların yüzde 89'unu tamamen kapalı sistem yapıyoruz, bunu bir müjde olarak vermek istiyorum, açık sistem yok. Kaldı ki 1.071 baraj ve göletin sulamasında tamamen cazibeli -öyle seçtik- ve kapalı sistem. Hiç açık sistem yok, değil mi? Yani bunu da bir müjde olarak vermek istiyorum. Bu, çok önemli, tarihî bir adımdı, bunu özetle vurgulamak istiyorum.

Bir de efendim şöyle düşündük: Biliyorsunuz GAP daha önce ilan edildi, yürüyor, onunla ilgili bilgi sunacağım. Doğu Anadolu Projesi (DAP) ve KOP, eski projeler bunlar. Gerçi KOP'a başlanmamış yani KOP'un adı var ama maalesef ilk defa 2004 yılında biz başlattık KOP'u çünkü raflarda bekliyordu. Dolayısıyla bu projeler dışında bütün Türkiye için Bakanlığımız olarak baraj, gölet, sulama tesisi, içme suyu temini, dere ıslahı, ormancılık faaliyetleri, meteoroloji faaliyetleri, hepsinin ihtiva eden, Bakanlığın bütün mevzularını da ihtiva eden gelişim projeleri hazırladık. Bunlardan mesela Akdeniz GEP, Ege Bölgesi, Marmara, TRAGEP (Trakya Gelişim Bölgesi) Batı Karadeniz gibi, DOKAP daha sonra ilan edilmişti, bir de Orta Anadolu Gelişim Projesi olmak üzere bunları ilan ettik. Kendimize bir hedef koyduk ve hatta bazı kitapları da siz değerli milletvekillerimize arz ettik burada, bilgileri de var. Yani bunlardan çok kısa olarak müsaade ederseniz, kitapları var çok detaya girmeyeceğim ama birkaç tane örnek vermek istiyorum.

Öncelikle Güneydoğu Anadolu Projesi. Bu, başlatılmış hakikaten ta 1965'li yıllarda. Kim başlatmışsa Allah razı olsun, önemli mesafeler katedildi; 22 baraj, 17 HES, 9 tane içme suyu projesi tamamlayacağız ve 1 milyon 58 bin hektar araziye de sulayacağız burada. Son yıllarda GAP'a iki eylem planı hazırlandı; birisi 2008 yılında, birisi de 2013 yılında. Bunlarla yatırımlarda çok hızla bize ödenek ayrıldı ve biz sadece Bakanlık olarak buraya 20 milyar TL'lik yatırım yaptık. Peki, ne yaptık dersek, bakın GAP'ta, bir defa GAP'ın sulamalarının yarısını bitirdik ama barajların yüzde 80'i bitti, içme suyunun aşağı yukarı yüzde 99'u bitti ama şu anda sulamalarda yüzde 50'deyiz. Ama ana kanallar tamamlandığı için şebekeyi yapmak artık kolay hâle geldi, dev ana kanalları inşa ettik, bunu kısaca belirteyim. Mesela şu anda Şanlıurfa'dan Mardin'e, Kızıltepe'ye doğru giden ana kanallar. Bakın, görüyorsunuz 7 tane orada tanker yan yana dizilmiş, bu kanal, bir nehir, burada bu kanalla aşağı yukarı 154.825 hektar arazi sulanacak. Bu çok önemli. Şu anda bir kısmının ihalesi devam ediyor, kanal bitti. 221 kilometre dev kanal yani içinden de Kızılırmak Nehri'nin mart ayındaki debisi 200 metreküp/saniyedir. Sayın Başkanım, değerli vekillerim; buradan da 200 metreküp/saniye su akıyor. Suni bir nehir inşa ettik, suni nehir, 221 kilometre şu anda. Bunu bitirdik, tabii, şu anda 583 bin hektar araziye daha sulamaya açacağız GAP'ta, yarısını bitirdik, hatta bunlara arkadaşlara hedef koydum, dedim ki: 583 2019 yılı sonunda madem bitireceğiz. Yıllara göre bunları arkadaşlar planladı. Mesela bu yıl 150 bin hektar yani 1 milyon 500 bin dekar arazi, diğer 2017-2018'de 150 şer bin hektar arazi sulanacak, toplamda işte 583 bin toplayarak GAP'ı tamamen 2019 yılı sonunda bitirmeyi hedefliyoruz Allah'ın izniyle. Tabii burada sizlerin yardımını da istiyoruz. Biz tabii yürüyoruz ama tabii ki ödenek de ayrılması gerekir. Bu konularda sizlerin... Çok önemli hakikaten yani GAP demek muazzam bir gelişim projesi demek, kalkınma projesi. Dolayısıyla GAP'ı bitirelim diyoruz 2019 yılı sonuna kadar. Hedefimiz de, bizim hedefimiz, tarih belli, 31 Aralık 2019 saat 16.59; hedefimiz bu. İnşallah, Allah'ın yardımıyla bunu başaracağız. Şimdi bakın şurada gördüğünüz gibi muazzam kanallar var, dev kanallar var. Ben bunlardan misal veriyorum, yapılan çok da.

Mesela Suruç. Efendim, Suruç'ta yaklaşık 95 bin hektar yani tam rakam olarak 950.970 dekar arazi sulanacak ama bu, yüz yıldır oraya su gitmemiş yani her dönemde de "Suruç'u biz sulayacağız." demişler. Zor bir projeydi çünkü ta Atatürk Barajı'ndan alıyoruz, pompa istasyonu, dev iletim kanalları, bir de dağın aşılması için yaklaşık 17.134 metre uzunluğunda dev bir tünel inşa edilmesi lazımdı. O tüneli görüyorsunuz. Neticede hakikaten biz bu tüneli çok kısa zamanda bitirdik, belki dünyanın en uzun sulama tüneli ve aynı zamanda dev bir tünel, en hızlı biten tünel ve neticede buraları suluyoruz, şu anda sulamaya başladık kısım kısım. Suruç sağ sahil, sol sahil kanallar bitti, Suruç Ovası sulanmaya başlandı, şimdi şebekeleri tamamlıyoruz ama bu seneden itibaren su vermeye başladık.

Diyarbakır'da mesela -Diyarbakır Vekilimiz var burada- Silvan Projesi. Bu aslında Atatürk Barajı'ndan sonra en çok alanı sulayacak olan bir barajımız. Şu anda 235 bin hektar yani 2 milyon 350 bin dekar araziye sulayacak olan, ülke ekonomisine de yılda yaklaşık 1 milyar TL katkı sağlayacak, 305 bin kişiye özellikle istihdam sağlayacak olan muazzam bir proje. Bunun da temelini atık, hızla ilerliyoruz ama tabii orada terör bu barajın yapılmasını katıyen istemiyor çünkü büyük bir kalkınma olacak. Yakıp yıkıyorlar ama biz ona rağmen yolumuza devam edeceğiz ve barajı bitireceğiz.

Mesela şu anda Batman'da büyük sulamalar yapılıyor. Mesela 138 bin dekar araziye sulamaya açtık. Devam ediyor sulamalar. Sırf bu sulamalardan dolayı, sırf Batman'daki çiftçilerin yılda 43 milyon TL ilave zirai gelir ceplerine giriyor.

Batman çiftçisi kesinlikle zenginleşiyor çünkü yılda iki, üç defa ürün almaları mümkün. Batman sol sahil, sağ sahil de aşağı yukarı bitti, bir kısmı Diyarbakır ovalarını suluyor. Batman Barajı'nı inşa ettik, sulama tesislerini büyük ölçüde bitirdik.

Şimdi bir de Ilısu Barajı. Bu da inşa hâlinde, detayına girmeyeyim. İnşallah, Allah nasip ederse önümüzdeki yıl... Su tutuyoruz burada. Büyük, dev bir baraj. Peki bu barajın ne faydası var dersek, bu baraj hemen mansabında, Cizre'de dev bir barajın yapılmasına imkân sağlıyor, bu barajda suyu depolarsak. Ve bu inanıyorum ki Cizre'deki refah seviyesinin hızla artmasına vesile olacak çünkü aşağı yukarı 890 bin dekar arazi bu barajdan sulanacak yani Cizre Ovası'nın bütün münbit toprakları sulanacak. İnşallah bu baraj biter bitmez Cizre Barajı'na başlıyoruz ve sulama tesislerini çok hızlı bitireceğiz, bunun da müjdesini vereyim efendim.

GAP Eylem Planı'nda, tabii çok proje var, Diyarbakır'da, Gaziantep'te yani GAP bölgesinde. Bunlar GAP kitapçığında var çünkü sadece GAP'ı anlatmam herhâlde bir saati alır. Sayın Başkanım, dolayısıyla bunun ne faydası olacak dersek, sulamada 2,2 milyar TL her yıl GAP'taki çiftçilerin cebine ilave zirai gelir girecek. Bunu özetle vurgulamak istiyorum.

DAP var aynı şekilde, DAP da ilerliyor şu anda. Bakın biz DAP'ta da, Doğu Anadolu Projesi'nde de 407 bin hektar araziye -büyük bir alandır bu- sulamaya açtık ama hedefimiz, 2019 yılında bunu 589-590 bin hektara yükseltmek istiyoruz. GAP illeri var, burada da sulamalar devam ediyor.

KOP... Ben 2003 yılında DSİ Genel Müdürü olduğum zaman -2004 yılıydı- Konya vekilleri Sayın Başbakanımız -o zaman- şu anda Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a şey yapmışlar. "Efendim, bir KOP projesi var, bu nerede?" diye bana sordu. Ben de tabii tozlu raflardan KOP projesini çıkardım. KOP projesi büyük bir proje, 1 milyon 100 bin hektarlık alanı sulayacak olan muazzam bir proje. GAP kadar büyük yani ona eş değer ama maalesef bekliyormuş. Hatta bir tarihte Bağbaşı Barajı'yla tünelinin ihalesini yapmışlar, çok yüksek bir maliyet çıkmış, iptal etmişler. İy ki iptal etmişler. O teknikte, o tünel otuz yılda açılmazdı; 17.034 metre uzunluğunda dev bir tünel, otuz yılda açılmazdı. Ben bütün projeyi tamamen ele aldım ve son teknolojilere göre barajları, tünel araştırma teknolojisini, bunların hepsini yeniden ele aldık. Neticede KOP çok ilerliyor. Bakın, şu anda yalnız KOP'a -Bakanlar Kurulunda- yeni iller dâhil oldu.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Nevşehir, Yozgat.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Evet, Yozgat'ın kararı daha gelmedi, Nevşehir ve Yozgat. Şimdi biz Nevşehir'i kurduk ama Yozgat da dâhil oldu.

Yani netice itibarıyla, bakın, şurada KOP nedir evvela? KOP, Konya Ovası'ndaki su eksikliğini gidermek için başka havzalardan su nakletmektir. Tabii, en kolayı nedir? Akdeniz'e boşu akan suları Konya Ovası'na yönlendirmek. Bunun için biz ilk başladığımızda Derebucak'ta bir baraj inşa ettik. Buradaki 180 milyon metreküp suyu -şurada belki görülebilir- bu barajdan Beyşehir Gölü'ne aktardık. Sonra dev bir kanal, muazzam bir kanal, Beyşehir Suğla, Apa ve Hotamış depolaması kadar muhteşem bir kanal, bir suni nehir inşa ettik. İkinci Suğla'da düdenlerden Akdeniz'e yer altından akan sular vardı, buraya muazzam bir depolama tesisi yaptık ve 110 milyon metreküpü bu kanaldan, ana kalandan Konya Ovası'na sevk ediyoruz. Bir de Bağbaşı Barajı'nı inşa ettik, çok hızlı ve muhteşem 17.034 metre uzunluğundaki dev tünelden bu Mavi Kanyon denilen kanyona suyu verdik. Şimdi AHİ Kanalı vasıtasıyla Hotamış depolamasını bitirdik, kanal da az bir şey kaldı. Ayrıca Konya'mıza yılda 100 milyon metreküp suyu verecek olan bir irsaliye hattı da bitmek üzere, muazzam arıtma tesisi, yani bu hakikaten hayat verdi. Şimdi bununla yetinmedik, hemen orada 2 tane baraj daha yapıyoruz, Bağbaşı Barajı'nın yanına Bozkır ve Avşar Barajlarını dev tünellerle buraya bağlayacağız ve Konya Ovasına inşaallah KOP'u 2019 yılında tamamlayacağız. Tabii KOP'ta başka projeler var -sulama, barajlar, göletler- onlardan bahsetmiyorum, sadece bu büyük proje.

Şimdi, bu 2019 yılından sonra arkadaşlara talimat verdim "Bu su daha yetmez, daha başka nasıl çalışalım?" Şimdi biz bu konuda çalışma yaptık. İnşallah ikinci bir projeyi de... Daha sonra, şimdi sunmayayım ben, onu Başbakanımızın kendisi sunacak. KOP'tan sonra ikinci bir, dev bir... Onun artık ismi ne olur bilemiyorum, onu şimdiden hazırlıyorum.

Şu anda Konya Ovası'na 649 milyon metreküp su aktarılıyor. Karaman'a 6 baraj inşa ettik, sizler biliyorsunuz, dev barajlar ve aynı zamanda Karaman'da 75 bin dekar araziye sulamaya açtık. Bunun dışında KOP ile ne olacak dersek, bu yalnız birinci KOP, ikinci KOP'un... Yalnız bu Nevşehir ve Yozgat dâhil oldu, onları da tabii ilave edeceğiz, orada da çalışmalar devam ediyor ama aslında arkadaşlar bilmiyor, biz orada Orta Anadolu Gelişim Projesi'ne dâhil etmiştik onları fakat Bakanlar Kurulunda birdenbire "Ya, bu da KOP'a dâhil olsun..." Yani değişen bir şey yok aslında, oradan alıp öbür tarafa aktaracağız. Yani şimdi eski KOP 1 milyon 100 bin hektar, Nevşehir ve Yozgat'ı da ilave edeceğiz buna ve gerçekten bunu da bitireceğiz, birinci KOP'u bitireceğiz.

Bir de, efendim, Trakya Gelişim Projesi. Trakya çok arzu ediyordu yani böyle bir gelişim projesi olsun diye. Cumhurbaşkanımız Başbakanken talimat verdi, "Bunu Trakya için özel bir proje yap, Ergene'yi de kurtar." diye bana talimat verdi. Yani arzu ederseniz... Ergene çok muazzam bir proje, 4 milyar TL'lik muhteşem bir proje, her şeyiyle, 15 tane eylem planı olan güzel bir proje. Onları yapıyoruz, onların detayına girmeyeyim.

Burada TRAGEP'te biz İstanbul hariç işte Trakya'daki Tekirdağ, Edirne, Kırklareli illeri, bir de Gelibolu'yu aldık, Trakya'da. Efendim, gerçekten, bakın, orada sulanan arazi çok azdı, baraj ve göletlerin sayısı çok azdı ama şu anda biz oranın -Trakya'daki ne kadar baraj, gölet, sulama varsa- hepsini suluyoruz. 10 milyar TL harcayacağız özellikle. Nitekim, bakın, burada toplamda, Allah nasip ederse, 3 milyon 167 bin 320 dekar araziye sulayıp geçeceğiz. Trakya çiftçisi zaten şu anda memnun, hatta pirinç üretimi çok arttı. 10 milyarlık yatırım yapıyoruz.

Edirne'ye mesela 5 tane baraj inşa ettik şu anda, 5 baraj. Edirne vekilimiz var burada. 60 tane göleti inşallah yapıyoruz. Bunların detayı var ve sırf Edirne'de sulayacağımız alan... Bakın, kırk iki yılda 336 bin dekar sulanmış, şimdi biz on yedi yılda 1 milyon 102 bin dekar araziye sulamaya açacağız. Şu anda harıl harıl Edirne'de arkadaşlar çalışıyor.

Kırklareli... Daha yeni temel attık, 4 tane baraj inşa ettik. Çayırdere Barajı ve Pınarhisar Kurudere barajlarının inşaatı devam ediyor. Ayrıca 14 tane gölet yapıyoruz şu anda. Kırklareli'de de, bakın görüyorsunuz, nereden nereye, muazzam bir alanı sulayacağız.

Tekirdağ... Tekirdağ vekilimiz var burada. Ben, tabii, Komisyondaki vekillerimin memleketlerini dikkate aldım. 17.250 dekar araziye sulamaya açmışız, Çokal ve Naipköy barajlarını tamamladık efendim şu anda. Naipköy'den Tekirdağ'a içme suyu veriyoruz. O da bitmek üzere, inşallah bu yıl içinde bitireceğiz ve ayrıca Çokal Barajı'ndan Şarköy ve aynı zamanda Gelibolu Yarımadası'na su veriyoruz, oradaki ayrıca sulamaları yapıyoruz. O da bitti.

Bir de EGEGEP... Efendim, EGEGEP 8 tane ili ihtiva ediyor, kitapçığı var, kitapçıkta detayları var, vekillerim bakabilir. 25 milyar TL yatırım yapılacak, 358 baraj ve gölet, 586 sulama tesisi inşa edeceğiz ve 4,3 milyon dekar araziye 2019 yılı sonuna kadar sulamaya açacağız. Mesela Aydın'da...

Aydın'da doğru dürüst tesis yoktu Sayın Başkanım. Aydın vekillerim varsa bilirler. Mehmet Bey toplantı için ayrıldı. Yani şu anda Aydın'da yaklaşık 400 bin dekar araziye sulamaya biz açtık, Sultanhisar sulaması, Aydın Ovası sulamaları vesaire ve şu anda Aydın'daki çiftçinin her yıl bu sulamalarla 342 milyon TL zirai gelir ilave olarak ceplerine akıyor. Mesela tam 1862 yılından beri yapımı beklenen Çine Adnan Menderes Barajı'nı biz bitirdik, çok büyük bir baraj. Sırf bundan Aydın'daki 180 trilyonluk her yıl bir taşkın zararını önledik.

Bunun hikâyesi çok enteresan. O zaman Aydın'ın vilayet encümeni varmış. Tabii, bu barajdan, bu Çine Çayı'ndan su gelince -taşkın, büyük bir taşkın- bütün mahsulleri harap ediyor. O zaman Sultan Abdülaziz, Osmanlı hükümdarı. Aydın vilayet encümeni oraya bir dilekçe yazıyor "Haşmetli Sultanımız, bu derenin önüne bir bent yaparsanız." Diye, yani netice itibarıyla. Daha sonra rahmetli Menderes, hatıratında "Çine Çayı taşıdığı zaman bizim pamuk tarlaları perişan olur, keşke birileri buraya baraj yapsa." diyor. Nitekim, yıllar sonra Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanken sordu, "Kaç yılda bitirirsin?" diye bana sordu, "Efendim, mevcut duruma göre yetmiş altı yılda biter." deyince, "Bırak, sen kaç yılda bitirirsin?" dedi. Ben de "Siz açılışa gelecekseniz 10/10/2010 tarihinde saat 10.10 geçe baraj hazır." dedim. Hakikaten o tarihte kendisi de geldi -çünkü asırlardır beklenen baraj- muhteşem bir kalabalıkla bu barajı açtık, adına da "Adnan Menderes Barajı" dedik. Dünyanın sınıfında 5'inci büyük barajı ve bu, çok büyük fayda sağlayacak, 223.580 dekar araziye sulayacak. Aydın'dan kimse kalmadı galiba. Keşke ben bunu anlatsaydım. Şimdi, biz orada hemen Gökbel Barajı'nı yapıyoruz, bütün sulamaları bitiriyoruz orada, Koçarlı Bağarası, Söke'ye kadar sulamaları modern sulama sistemiyle bitiriyoruz. Muhteşem bir şey.

Nitekim, efendim, şu anda ayrıca Aydın Ovası'nı da sulamalara açtık. Bu EGEGEP'te 31 tane baraj ve gölet inşa ediyoruz, 35 sulama tesisi ve neticede 701 bin dekar araziye sulamaya açacağız ve çiftçilerimizin, Aydın'lı çiftçilerin cebine her yıl 626 milyon TL zirai gelir olarak intikal edecek.

İzmir... İzmirli vekilimiz yok galiba, Komisyonda var ama İzmir'i hızlı geçeyim efendim, nasıl olsa İzmir benim de vekil olduğum yer yani eski vekil. İzmir'de de çok baraj ve gölet yaptık, geçeyim hızlı. 50 baraj, 53 tane sulama tesisi yapacağız, yaklaşık 700 bin dekar araziye sulamaya açacağız. 400 milyon TL zirai gelir artışı sağlayacak.

AKDENİZGEP... Burada da 37 milyar TL'lik yatırım yapacağız 2019 yılı sonuna kadar. 266 baraj ve gölet, 439 sulama tesisi ve 7,4 milyon dekar araziye, bu Akdeniz Bölgesi'ndeki 8 ilde bunu sulamaya açıyoruz efendim.

Mesela Hatay... Hatay vekilimiz de yok galiba burada. Ben sadece burada vekillerimin memleketlerini dikkate almıştım ama Hatay vekilimiz de gelmedi herhâlde Mehmet Öntürk. O zaman onu da hızlı geçeyim efendim. Yani burada özellikle 24 baraj yapıyoruz, 36 sulama tesisini bitiriyoruz, 1 milyon 300 bin dekar araziye sulamaya açacağız ve burada arazi çok verimli, çok mümbit. Belki bunların yıllar önce yapılması lazımdı. Yılda 962 milyon TL Hatay'da zirai gelir sağlanacak.

Antalya... Antalya vekilimiz de yok herhâlde.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Temsilen varız biz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Temsilen siz varsınız komşu vilayet olarak Sayın Vekilim.

Şimdi, orada da 18 baraj ve gölet inşa ettik. 300 bin dekar araziye Antalya'da suladık. Şu anda Antalya'da çiftçilerin cebine 608 milyon TL giriyor. Hatta, biz, çok zor barajları bitirdik. Mesela Naras Barajı, çok zor bir barajdı ama harika, sanat harikası bir baraj. Şimdi, biliyorsunuz, Gökçeler'i de tam yetmiş yıldır hasretle beklenen Gazipaşa'da Gökçeler Barajı'nı da bitiriyoruz.

Ne zaman en son bitiş tarihi?

DSİ GENEL MÜDÜRÜ ALİ RIZA DİNİZ – Baraj bu yıl sonu bitecek.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Barajı bu yıl sonunda bitiriyoruz efendim.

Şu barajları bitirdik efendim -hızla geçeyim- çok sayıda baraj bitirdik. 77 baraj ve gölet yapacağız. Antalya çok geniş ve arazisi de müsait, gölet ve baraj yapmaya çok müsait bir yer. 120 sulama tesisi açıyoruz yani. Burası çok verimli.

Sayın Başkanım, çiftçilere yılda 1,2 milyar TL zirai gelir artışı sağlanacak.

Adana... Adana vekilimiz Komisyonda var ama vekillerimiz gelmemiş yani.

BAŞKAN – Çoğunluk sağlanmış Sayın Bakanım da...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, ben, o bakımdan değil tabii, burada vekillerin memleketlerine göre...

BAŞKAN – Arkadaşların birçoğu mazeret bildirdi, farklı komisyonlarda olanlar da var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Adana’da da çok sayıda sulama tesisi ni bitirdik Başkanım, isimler burada. Burada da 24 baraj, 58 sulama tesisi yapacağız yani burada da çok mümbit topraklar var. Mesela İmamoğlu sulaması muhteşem, adam ekmeniz biter. Burayı tamamen sulamaya açıyoruz efendim, başladık hızlı şekilde. Hedefimiz 2 milyon dekar araziye sulamaya açmak Adana’da.

Biraz Orta Anadolu’dan bahsedeyim efendim müsaadenizle. Bilemiyorum ben vaktim müsait diye, ne zaman emrederseniz şey yaparız...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlarsanız, arkadaşların da belki ilaveleri vardır.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hemen toparlayayım.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Orta Anadolu GEP’te 35 milyar TL yatırım yapacağız, 314 baraj, 417 sulama tesisi. Yalnız, burada, bizim şeyimizde Yozgat ve Nevşehir buradaydı, Nevşehir’i çıkardık, Yozgat’ı da çıkaracağız, artık onu ona göre düzenleyeceğiz efendim.

Mesela Çankırı... Çankırı vekilimiz burada. Biz, burada 4 baraj, 1 gölet... Hiç yokken şu anda çok sayıda baraj, gölet yapılıyor, 7 tane barajın daha inşaatına başladık biliyorsunuz Sayın Vekilim.

Kayseri vekilimiz burada. Efendim, Kayseri’de de şu ana kadar 250 bin dekar araziye sulamaya açtık. Çiftçilere 117 milyon TL zirai gelir sağlıyordu ama şu anda biz Yamula Barajı’ndan sulamaları hızlandırdık, çok hızlı şekilde gidiyor inşallah. Şimdi, biz, biliyorsunuz, Sarioğlan Barajı sulaması, Bahçelik Barajı, Karamanlı Felahiye Kayapınar, Melikgazi Kırınardı Barajı, Gümüşören Barajı, bunları bitirdik. Hatta, biliyorsunuz, Kayserililerin “gıcık tünel” dedikleri çünkü Başkanım, o kadar uzun sürmüş ki tam temel atılmış 1990 yılında, 2003 yılına kadar yüzde 10’u bitmiş, küçük bir tünel. Biz, Abdullah Bey’le, eski Sayın Cumhurbaşkanımızla tekrar temel attık ve çok kısa zamanda bitirdik. Artık gıcık tünelinden Zamantı Tüneli’ne döndü efendim. Burada bütün Develi Ovası’nı, Yeşilhisar ovalarını suluyoruz şu anda, sulamalar başladı.

Kırıkkale’ye de Sulakyurt, Balışeyh, Akçakavak Barajı, Keskin Ceritmüminli Barajı yaptık, 95 bin dekar araziye sulamaya açtık efendim.

Çorum... Çorum vekilimiz burada. Biliyorsunuz Çorum’da su yoktu, sular getirdik, içme suyu problemini ortadan kaldırdık. Şimdi, 24 bin dekar araziye sulamaya açtık. Burada, biliyorsunuz, yıllardan beri bekleyen Koçhisar Barajı, Obruk Barajı, Hatap Barajı, Evcı Barajı’nı tamamladık. Koçhisar Barajı...

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Koçhisar’ın ayrı hikayesi var biliyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Eğer bir dakika müsaade ederseniz Koçhisar Barajı’nın hikâyesi var efendim.

Bu barajın 1990 yılında temeli atılmış. Çorumlular diyor ki “Bu barajı bitir.” Ben geldiğim zaman iz ödenekle yani 1 milyonla bekliyormuş, 1 milyon, 1 lira şimdiki parayla. Sonra dedim ki: “Yalnız, bu barajda bir şey yapılmamış. Geçmişte bu baraj yapıldı diye söyleyebilirler, gidip ben yeniden temel atacağım.” Efendim, neyse temel atmaya gittim. Bir mart ayıydı, biraz da soğuk. Tam temel atarken çadırın kenarında bir ihtiyar bekliyordu, yaklaşık 90 yaşlarında, bastonuyla. “Ya, amca, niye geldin buraya bu soğukta?” dedim, üşüyordu da. Dedi ki: “Ya, evladım, ben gençtim, balık tutmaya meraklıydım, çocukken dediler ki burada bir baraj yapılacak, ben de balık tutacağım diye bir oltaya uydurdum fakat şu ana kadar...”

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – 1960’lardan beri bekliyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bekliyormuş.

Dedim ki: “Amca, Allah ömür versin size, ben bu barajı iki buçuk yılda bitireceğim, şu tarihte de açılışını yapacağım. Allah size ömür versin, inşallah daha fazla ömür, bu sefer oltayı da ben göndereceğim sana, özel bir oltaya.”

Tabii, efendim, biz topluca açılış yaptık Ankara’da, sağ olsun, vekillerin birisine söyledim, rica ettim, “Oltaya parası benden.” diye, götürdü, amcayı buldu, oltayı verdi, çok mutlu oldu amca, “Hayatımın en büyük mutlu günü.” diye söyledi. Yalnız, oltaya parasını almadılar, onun karşısına benden bir gölet daha istediler.

Yani Sivas’ta... Sivas vekillerimiz...

BAŞKAN - Ali Bey var.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim, bak, Sivas’ta on üç yılda...

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Sivas DAP’a dâhil...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – DOKAP’a dâhil oldu. DAP’a mı, DOKAP’a mı?

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – 6/6 itibarıyla DAP’a.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – DAP'a dâhil oldu. Hem Orta GEP'te hem de iki taraftan bağlandınız.

383 bin dekar araziye sulamaya açtık efendim yani Sivas'ta da çok şey yaptık. Mesela şu anda bizim hedefimiz 55 tane baraj ve göleti, 74 sulama tesisini tamamlayarak 856 bin dekar araziye sulamaya açacağız. Çiftçilere de -tabii güneydeki gibi verim çok fazla değil, alan büyük ama- 462 milyon TL yılda bir gelir artışı olacak. Bu yer Antalya'da, bu herhâlde 1 milyar TL'yi bulurdu çünkü orada yılda iki üç defa ürün alabiliyorlar.

Marmara GEP, bilemiyorum, burada da büyük bir proje başladı efendim, 8 ili ihtiva ediyor. Çanakkale vekilimiz yok herhâlde. Çanakkale'ye hakikaten biz büyük yatırımlar yaptık, şunlar sulandı.

Bursa... Bursa da yok galiba.

BAŞKAN – Orhan Sarıbal arkadaşımız var, evet.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ha, Bursa Vekilim...

Bakın, Vekilim, biz, şu anda 290 bin dekar araziye sulamaya açtık. Çiftçilerimize yılda 270 milyon ilave gelir geliyor. Bakın, şu anda, biz şurada gördüğünüz sulama tesislerinin tamamını açtık; Hamidiye Kepekler sulaması, Elbeyli, İznik'teki sulamalar, Mezit sulaması, Yenişehir Ovası, yer altı sulamaları, bir kısmını açtık, bir kısmı devam ediyor, Çalı Göleti, Nilüfer Kayapa Göleti gibi sulamalar.

Şimdi, biz Bursa'da çoğunun temelini attık, çok hızlı çalışmalar devam ediyor. Mesela Babasultan Barajı bitti, sulaması devam ediyor. Yenişehir Boğazköy Barajı bitti, sulamaları hemen hemen bitmek üzere.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Baraj tamam da suyun kendisi sorun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Su problemi var, evet, onu da çözeriz, merak etmeyin.

Bunun dışında, biz, Bursa'nın su meselesini kökünden çözdük yani. Her ne kadar Evliya Çelebi "Bursa sudan ibarettir." dese de biliyorsunuz 2007 yılında büyük sıkıntı olacaktı. Allah'a şükür onu aştık. Nilüfer Barajı'nı inşa ettik ve Bursa'nın şu anda 2060 yılına kadar su problemi yok Allah'a şükür. Şimdi, burada da inşallah bizim hedefimiz 739.524 dekar araziye sulamaya açacağız. Size verdiğimiz kitapçık var. Orada DSİ'nin yapacağı göletlerin mesela isimleri var. Tabii, zaman sınırlı olduğu için ben bu kadarla iktifa edeyim.

Balıkesir vekilimiz yok herhâlde. Balıkesir'de de keza, Başkanım, büyük yatırımlar yapıyoruz, hakikaten sulamalar çok hızlı gidiyor, 480 bin dekar araziye sulamaya açtık burada. Şunlar görüldüğü gibi. Ayrıca buraya 69 baraj ve gölet, 82 sulama tesisi yapacağız. 900 bin dekar araziye sulamaya açacağımız gibi, burada verim çok fazla, yaklaşık 1,3 milyar TL yılda vatandaşa ilave gelir akacak.

Batı Karadeniz'le ilgili var mı arkadaşımız? Yok herhâlde. Burada da projemiz var. 14 milyar TL 62 baraj, 29 sulama tesisi yapacağız.

Samsun... Samsun vekilimiz...

BAŞKAN – Samsun var.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Evet.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim, biz, şu anda 430 bin dekar araziye sulamaya açtık. 147 milyon TL bir zirai gelir artışı var. Burada, özellikle şu anda sizde Bafra Ovası sulamaları büyük ölçüde bitti, Çarşamba Ovası sulamaları. Özellikle şimdi biz Salıpazarı Barajı'nı yatırım programına koymak istiyoruz. Size dağıtılan kitapçıkta da yapılacak yatırımlar var. İnşallah bunları büyük ölçüde tamamlayacağız. Ayrıca, güneydeki Vezirköprü Barajı sulamaları vesaire pek çok baraj ve sulamaları bitirdik.

Şimdi, bir husustan bahsetmek istiyorum: Efendim, geçmişteki sulamalar açık sistem olarak yapılmış, klasik yani kanal et veyahut da kanal. Tabii, bunlar ekonomik ömrünü büyük ölçüde tamamlamış. Şimdi, biz bunları sulama birliklerine devretmişiz ama onlar da bakımını yapmamış. Maalesef en büyük sıkıntımız şu anda bu sulama tesislerini işleten sulama birliklerinin sıkıntısı yani bununla ilgili ayrıca bir çalışma yapıyoruz Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığıyla, sizlere çok özel bir bilgi sunacağız arzu ederseniz, vaktimiz sınırlı olduğu için şimdi değil, başka bir zamanda. Dolayısıyla biz burada şöyle düşündük: Bunları yenileyelim yani kapalı sisteme dönüştürelim diye. Yalnız, tabii, hepsini birden yapmak yerine, kapalı havza olanları yani su sıkıntısı olan bölgeler, su kaynağı yetersiz olanlar, bir de terfi yüksekliği çok fazla olan pompajlı sulamalar var; bunlar da açık sulama olursa su kaybı fazla, dolayısıyla enerji maliyeti artıyor, bunları da hızla yenileyelim ki az suyla sulama yapsın, elektrik sarfiyatı azalsın diye. Bir de tesisin yaşını, sulama oranını dikkate alarak yapıyoruz. Mesela bazı yerleri test yapmışız, sulama oranı çok düşük, yüzde 25, su götürmüşüz. Vatandaş arazisi parçalı olduğu için sulamıyor yani dolayısıyla bir de böyle bir şeyimiz var. Sulama oranı yüksek olanlara ve tamamen terfi yüksekliği fazla olanlardan başladık. Hatta biz Konya'da geçen dönem özel idareye -sadece Konya'yı misal olarak veriyorum, pek çok ilde bunu yaptık da- dedik ki: "Özel idareyle birlikte biz DSİ olarak para aktaralım, siz de bunları, kuyulardan sulamaları yenileyin." Hakikaten bu konuda çok büyük bir hamle yapıldı, pek çok sulamalar kapalı sisteme dönüştü, enerji sarfiyatı azaldı, su miktarı azaldı. Bunun gibi biz böyle bir yenileme projesini uygulamaya başladık. Ancak daha önce çiftçilerin "Bizim tesisleri yenileyin yani kapalı sisteme, borulu sisteme dönüştürün." şeklinde talepleri vardı. Önce bize dediler ki: "Yüzde 50'sini DSİ ödesin, yüzde 50'sini biz ödeyelim." Fakat sonradan bu çok geldi. Bunu, efendim, düşe düşe şimdi kaçta düştük? Yüzde 10'a düştük. Yüzde 10'unu neden, bir defa buna hakikaten ihtiyaç var mı? İhtiyaç olduğunu anlamak için öncelik sıralamasını belirlemek, bir de en azından "Bu çorbada benim de tuzum var." diye, tesislere

sahip çıksın diye, yüzde 10' unu çiftçilerden almak şartıyla bunun da tamamı değil, yüzde 1'i peşin, geri kalanı da inşaat süresinde değişik taksitle alalım dedik. Yalnız, gene bu şekilde, Konya İvriz' de olduğu gibi, vatandaş da bir araya gelemediği için, bu kadar, yüzde 1' lik parayı bile toplayamadı. Bunun üzerine "Eğer işletmesini özel idareler veya büyükşehirler devralırsa katılım payı almayalım." dedik. Şimdi, mesela İvriz' de Konya Büyükşehir Belediyesi katkı payını verdi, yatırdı, "İşletmeyi almayayım ama ben katkı payını yatırıyorum." dedi ve inşaatla başlayacağız. Yani bunları yenileme sistemi bu şekilde. Bunu özellikle arz etmek istiyorum. Bir yer "Bizim sistemi açık sistemden kapalı sisteme dönüştürün." dediği zaman uygulayacağımız esaslar budur; onu arz ediyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Efendim, burada bir eşitsizlik olmuyor mu? Şimdi, öbür tarafta dünya kadar masraf yapılıyor, kanalları yapıyorsunuz, her şeyi yapıyorsunuz, sunuyorsunuz ama öbür tarafta bir yenileme yapacağınız zaman yüzde 10 yahut yüzde 50, her neyse, yüzde 1 diyelim ki bir katkı istiyorsunuz. Öbür tarafta bu bir eşitsizlik olmuyor mu?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Eşitsizlik değil. Şimdi bunlar şöyle: Onu yapmışız, vermişiz, o sulama birliği buna yeteri kadar bakmamış, tesis ömründen önce tamamen harap olmuş. Yani en azından bu şöyle: Tabii ki bütün hepsini... Vatandaştan hiçbir para istemezsek herkes "Bizimkini de yenile, bizimkini de yenile." diyor, ihtiyaç olsa da olmasa da. Ama biz burada çok cüzi bir miktar, yüzde 1; 100 milyon TL harcanacak, 1 milyon TL; o da bütün çiftçiye bölünecek. Bunu istiyoruz ki yani hakikaten ihtiyaç var mı, bir de sahiplensin diye.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) - Şimdi, yalnız orada bir yanlış anlama olmasın Sayın Vekilim yani bunlar tamamen ücretsiz değil.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Öbürleri de otuz yıl...

MEHMET BABAOĞLU (Konya) - Otuz yıl boyunca geri ödeme, tamamının bedeli geri ödenecek, ücretsiz değil bunlar yani.

BAŞKAN – Pardon sayın vekillerim, isterseniz Sayın Bakanım...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ayrı o...

BAŞKAN – Sayın Vekilim, pardon.

Tamamlayalım da ondan sonra isterseniz sualler veya görüşler... Zaman kalmayacak.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, şunda, yenilemede...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir toparlayabilirsek...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hemen toparlayayım.

BAŞKAN – Sizden de rica edeyim, mümkünse.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bunlardan 10 tanesinin –şu listesini görüyorsunuz- inşaatını tamamladık, 7 tanesi devam ediyor, 2 tanesi ihale safhasında, 26 tane de proje hazırlıyoruz. Yani netice itibarıyla yenileme için 134 proje var bizden talep edilen ve 7 milyon 385 bin 600 dekarlık alanda yenileme talebi var. Bunların safahatı da bu vaziyette. Durum bu efendim.

Bir de bizim en büyük sıkıntımız toplulaştırma. Efendim, "DSİ'nin arazide elemanları var, araziye biliyorlar, dolayısıyla toplulaştırmayı da biz yapalım." dememize rağmen, maalesef, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı "Toplulaştırma işi bizim." dedi. Tamam, yapın ama bu çok yavaş ilerledi, son zamanlarda biraz hızlandı ama bir kısım toplulaştırmalar da acil olduğu için biz talep ettik, onların izin vermesi kaydıyla, DSİ ve Karayolları da kendi projelerine münhasır olmak üzere kısmi toplulaştırma yapabiliyor. İşte, biz, 4 tane projenin toplulaştırmasını bitirdik, devam eden 32 tane daha var, planlanan da 12 tane. 48 taneyi biz bitireceğiz efendim, gerisini artık Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü var, onların tamamlaması lazım. Bakanımızdan da talep ettik, "Efendim, bunları bir an önce bitirin ki, biz de sulamalarda çok hızlı gidiyoruz, bunları tamamlayalım." diye onlardan da ricamız var. Şimdi, 32 projenin durumu şu efendim...

Bir de son olarak, suyun çok isabetli ve gerçekten tek elden akıllıca yönetilmesi lazım. Su kanununu ben geçtiğimiz pazartesi günü Bakanlar Kuruluna sundum, daha önce kurumların görüşleri alınmıştı, bakanlarımızın da görüşünü almak suretiyle imzaya açtık. Onu da sizlere son olarak arz etmek istiyorum.

Efendim, hepinize çok teşekkür ederim. İnşallah bu çalışmalar hayırlara vesile olsun. Sizlerin de tabii desteklerinizi bekliyoruz çünkü burada hakikaten yükümüz çok fazla, biraz büyük hedef koyduk kendimize, çok büyük hedef koyduk. Bunu gerçekleştirmek için bir şevkle, heyecanla arkadaşların çalışması lazım. Bütün ekipler nitekim çalışıyor. Bizde mesela, talimat verdim, bütün bölge müdürleri masasında oturmayacak, hepsi arazide şu anda, sizler ararsanız bulamazsınız, hepsi arazide çünkü takip edilmesi lazım ve Genel Müdürlüğümüz ile ben mutlaka bütün şantiyeleri yılda bir defa ziyaret ediyoruz, Türkiye'yi bir defa turluyoruz. Genel Müdürlüğümüz yılda iki defa tesisleri görüyor, keza genel müdür yardımcılarımız. Tabii, bir de bütçe imkânları... İşte bu sulama çok önemli, öncelikli. Dolayısıyla biz de barajları, göletleri yaptık, ana kanallar bitti, şebekeleri de hızla yaparsak Türkiye inanın yakın bir gelecekte özellikle zirai alanda büyük bir mesafe kateder. Ayrıca sizin de bildiğiniz üzere -sizin de ihtisas alanınız- özellikle yakın bir gelecekte dünyadaki en önemli sektör gıda güvenliği, gıda arzı olacaktır, enerjinin de önüne geçecektir nüfus artışıyla. Küresel ısınma, yağışların azalması, çölleşme sebebiyle bazı bölgelerde gıda üretiminde sıkıntı olacak bir otuz yıl sonra. Dolayısıyla bunu özellikle arz etmek istiyorum.

Beni dinlediğiniz için hepinize gönülden çok teşekkür ediyorum. Gene sorular varsa, kendi memleketinizle ilgili talepler varsa bunları dikkate alalım. Sizlerin istediği talepleri yerine getirmek teknik açıdan mümkünse bizim de boynumuzun borcu.

Hepinize gönülden teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Sayın Bakanım, tarımda özellikle Orta Anadolu'da yağış ve rejimle ilgili sorunlara bütün derinliğiyle vâkıfsınız. Bunun bolluğa, berekete ve refaha dönüşmesinin yolu sudan geçiyor. Bu konudaki çalışmaları büyük bir memnuniyetle gördük. Vizyonunuzdan, özellikle önümüzdeki yıllardaki yapılacak çalışmaları da bugünden burada sizlerden bizatihi duymak sektör adına bizi ziyadesiyle memnun etti. Çok müteşekkirimiz, çok teşekkür ediyorum.

Zannediyorum, arkadaşlarımızdan söz almak isteyenler var, söz talepleri var.

Buyurun Sayın Sarıbal.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Sarıbal, saat ikide de Genel Kurulda olacağız. Onun için arkadaşlarımız özet, böyle biraz daha özüne inerek...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Zaman kısıtlı, tamam, evet.

Ben, tabii, daha sonraki süreçte geniş konuşmak dileklerimizle söyleyeyim. Çalışmaların yararlı olanlarını sonuna kadar destekliyoruz ama şöyle bir çelişkiyle karşı karşıyayız: Son on üç yıl, 2015 yılını açıklamadınız ne kadar sulama alanı açıldığına dair ama 2002'den, 2003'ten itibaren 2014 sonuna kadar ortalama yıllık 49.607 hektar alan sulamaya açmışsınız. Sizden önceki 1991-2002 yıllarında ortalama sulamaya açılan alan 59.502. Yani sizden yaklaşık 10 bin hektar daha fazla tarım alanını eski, bir önceki hükümetler, bir önceki iktidarlar sulamaya açmışlar. Şimdi, onlarca ve milyarlarca liralık bir yatırımdan bahsediyorsunuz ve 2019 sonuna kadar da 10 milyon dekar yani 1 milyon hektar araziye tekrar sulamaya açacağınızı söylüyorsunuz. Bunun gerçeklik payı ne kadardır? Bunu ben iki programda da aslında gündeme getirmiştım, bununla ilgili de söylemişim, birincisi buydu. Bu bir çelişki değil midir ya da varsa bunun bir sürpriz yanı biz niye bilmiyoruz bunu?

İki; yine bütün bu kadar alanı sulamaya açıyor olmanız ve bunca yatırıma rağmen son on üç yılda AKP iktidarında ne yazık ki 1980 yılında aldığımız buğdayı alıyoruz, 1980 yılında da biz 20 milyon ton buğday alıyorduk, 2016 yılı rekoru da aşağı yukarı 19 milyon ton. Yine arpa üretimi 8,3 milyon tondan 6,8 milyon tona, mercimek üretimi 565 bin tondan 370 bin tona, nohut üretimi 650 bin tondan 460 bin tona, kuru fasulye üretimi 250 bin tondan 220 bin tona, lif pamuk üretimi 990 bin tondan 810 bin tona ve tütün ne yazık ki 150 bin tondan yaklaşık olarak 70 bin tona düştü. Bütüncül olarak daha çok az üreten; sizin söyleminizle daha çok yatırım yapan, daha çok tarıma sulama alanı açan ama ne yazık ki daha az üreten bir ülke hâline geldik -zaman olmadığı için kısaca söyleyeceğim- ve aşağı yukarı birçok üründe ithalata bağlı bir ülke konumuna geldik ve on üç yıllık iktidarınızda 155 milyar dolarlık gıda ve tarımsal ham madde ithalatımız var. Bunun 85 milyar doları da ham madde ithalatı olarak karşımızda durmaktadır. Bir iki örnek; 41 milyon ton civarında buğday, 56 milyon ton civarında ayçiçeği, ayçiçeği küspesi, yağlı tohumlar ve 10 milyon tonun üzerinde pamuk, 10 milyon tonun üzerinde pirinç gibi, buna benzer birçok örnek verebilirim, isterseniz sunabilirim. Bunu da sizlerle paylaşmak istedim, bunca yatırıma rağmen.

Üçüncüsü: Ne yazık ki toprak haritalama ve tarım sayımı 2002'den sonra yok. 2010'dan itibaren... En son 2001 yılında yapılmış tarım sayımı, ondan sonra on beş yıl geçmiş ama on yılda bir yapılması gerekiyor, bu yok. Ne yazık ki toprakların yeniden sınıflandırılmasıyla ilgili elimizde hiçbir veri yok. Nerede, hangi sulamayı, hangi planlamayı yapacağız, bununla ilgili de bir çalışma yok, varsa da ben bilmiyorum. Toprakların kirliliği, tuzluluğu, organik maddesi yani çoraklaşması meselesi üzerinde de karşımızda herhangi bir veri yok, bir bilgi, maalesef bunu da almış değiliz.

Şunu da açıklamak gerekir: Şu anda birçok baraj, biliyorum ki elektrik parasını ödemediği için çalışmıyor. Birçok baraj -yazmışsınız, çok güzel- çalışma içerisinde, saygı duyuyorum. Çiftçi artık elektrik borcunu ödemediği için sulama yapmıyor, birçok çiftçi, sulama tesisi olduğu hâlde şu anda sulama yapmıyor, kullanmıyor. Ziraat Bankası aracılığıyla verdiğiniz sıfır kredili, çok güzel ve çok desteklediğim bir proje. Bunun bir geri dönüşünü yaptınız mı? Bu projeler hakikaten hayatta mı, ne kadar verimli?

Suyu ne yazık ki ticarileştirdiniz Sayın Bakanım. Su artık ne yazık ki paralı emtia, tamamen ticari, muhtemeldir ki getireceğiniz su kanununda da suyun birazcık daha parayla, ticaretle ilgisi olduğunu düşünüyorum.

Söyleyeceğim şey çoktur, dilerim zaman olur yine söylerim. Kısaca bütün emekleriniz için, bir çaba vardır, saygı duyuyoruz ama bir çelişki içermektedir.

Saygılar sunuyorum.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Hemen cevap vereyim mi efendim?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, Saygıdeğer Vekilim, özellikle, sizdeki rakamlarda bir yanlışlık var. Şöyle ifade edeyim: Bizim sulamaya açtığımız alanlar belli. 2012 yılında 119.081 hektar, 2013'te 171.082 hektar yani 1 milyon 710 bin 820 dekar, 2014'te 182.417 hektar yani 1 milyon 824 bin 170 dekar, 2015'te de 135.164 hektar yani 1 milyon 351 bin 640 dekar alan sulamaya açtık, bir kere.

Bir de şunu ifade edeyim: Geçmişte sulamalar açılmış küzi bir miktarda fakat bir kere ya su kaynağı yok -bakın, sulama açılmış gözüküyor- veyahut da son derece iptidai, kanalet, kanal; ömürleri otuz yıl, kırk yıl olmasına rağmen çoğu da elden çıkmış, yenileme ihtiyacı olmuş. Hâlbuki biz ise -az önce arz ettim- tamamen çok modern kapalı sistem ve basınçlı sistem uyguluyoruz, bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

İkincisi: “Ya, öyleydi de...” Biz şu anda dünyada tarımda 7'nci sıraya yükseldik. Yani tabii o konuda belki Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanımızdan talep ederseniz, size çok detaylı bilgi verebilir. Ama gelir artmış bakın, ben size Diyarbakır' dan örnek vereyim, Şanlıurfa'dan. GAP'ta biz sulama açtıktan sonra refah seviyesi çok arttı Sayın Vekilim. Allah aşkına, 2002 yılında Şanlıurfa'nın resmini alın, şimdi Şanlıurfa muhteşem bir il hâline geldi, Diyarbakır keza, diğer yerler. Bakın, pek çok sulamaya açılan yerlerde refah seviyesinde muazzam bir artış, gelişme oldu. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum.

Diğer ürünlerdeki hususlara gelince, sadece Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı değil biz bütün toprakların tahlillerini yapıyoruz. Bizde de sulama yapılmadan önce; ne kadar alan sulanacak, özellikleri nasıl, vasfı nasıl -isterseniz bunları size göndeririz- bütün Türkiye'nin... Hatta öyle bir sistem var ki efendim -ben keşke laptopumu getirseydim, şu anda bilgisayarımı getirmedim- Türkiye'de herhangi bir noktadaki tarım toprağının vasfı nedir, ormanlık alan ne kadar ve buradaki bütün coğrafi sistem var bizde. Öyle şey olur mu? Yani ilk defa Türkiye'de nerede, ne var, coğrafi bilgi sistemiyle her şeyi görecektir durumdayız, öyle bir teknoloji getirdik. Ben 2003 yılında DSI'ye geldiğim zaman orada hiçbir envanter yoktu, hiçbir bilgi yoktu, coğrafi bilgi sistemi yoktu, bunu İstanbul'dan ben taşıdım. İSKİ'de ilk defa Türkiye'de bu sistemi biz kurmuştuk. İsterseniz, size, nerede isterseniz, hangi bilgiyi isterseniz bunu verecek gücümüz var, onu özellikle vurgulamak istiyorum. Ama ürünlerle alakalı da şimdi, bazı ürünlerde kaymalar oldu, mesela yağlı tohumlarda bazı teşvikler geldi vesaire. Bu gibi konularda da Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımız arzu ederseniz, Başkanımız arzu ederse size çok detaylı bilgi verir. Ürün kısmıyla değil de ben sulama kısmıyla ilgileniyorum, baraj ve göletlerle ilgileniyorum.

Bir de, daha önce doğru dürüst gölet yoktu Sayın Vekilim. Yani bakın daha önceki gölet neydi, şimdi ne? Suyumuz hazır, yüzde 90'ında suyumuz hazır, ana kanallar bitti, şebeke kaldı, şebekeyi de yapacağız 2019 yılı sonuna kadar. Bilemiyorum, vatandaş, gölet, baraj, sulama yapıldığı zaman çok memnun oluyor. İnşallah, siz de memnun olursunuz diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, tabii, Sayın Sarıbal, Sayın Bakanımızdan talep ettiğimiz konu sınırlıydı, belki diğerleri de ayrıca alınabilir, onun için diğerlerine girmediğini düşünüyorum, bir.

Bir şey daha...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Tabii, tabii. Sadece bir şey söylemek isterim; Sayın Bakanım, DSI ile büyükşehir arasındaki şu şeyi çıkarın da şu sulamaların bütünü DSI'ye alın, şu memleket rahat etsin. Şu anda bu konuda ciddi şikâyetler geliyor. Bilginize sunarım.

BAŞKAN – Bak, bu çok daha şık oldu Sayın Sarıbal, yani bir öneri daha güzel değil mi?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onu zaten şey yapmak istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Bakanım, vermiş olduğunuz bilgilere teşekkür ediyoruz. Tabii ki, bu ülkenin kalkınması bu ülkenin fertlerinin hepsinin faydasına yani geleceği için. Ama tabii, Sayın Sarıbal söyledi, biz bu konuda çok eleştiri alıyoruz; büyükşehir ile daha önceleri il olan ve daha sonrasında bütünşehir olan illerimiz, buna Samsun da dâhil, Köy Hizmetlerinin yapmış olduğu gölet ve barajlar ve kanallar, buna bağlı olarak Toprak-Su'nun yapmış olduğu gölet ve kanallar -şu anda kimin akdinde olduğunu bilmiyoruz- bakımsız hâlde. Bu bir protokolle büyükşehirden Devlet Su İşlerine aktarılabilir, sizin de kontrolünüze geçebilir. Bu daha doğru olur diye, şık olur diye düşünüyorum Sayın Bakanım.

Tabii, siz verileri anlatıyorsunuz, benim anladığım kadarıyla... Yaşadığım şehri çok iyi biliyorum. Yaşadığım şehirde şu anda mevcut itibarıyla 2 tane yapılırsa, bitirilirse 26 tane gölet olacak, 6 tane baraj. Ama sizin 2 tane göletinizle beraber, 24 göleti eklediğimiz zaman 26 gölet yapıyor. Ben sizden veriler istemiştik, sayın Bakanlık görevlilerden. Bu verilerde, tabii, bize aktarmalarında şöyle denmişti: 2003 ile 2015 yılları arasında Samsun'a 1 milyar 554 milyon değerinde bir yatırım yapıldı. Ben bunu anlayamıyorum tabii yani niye böyle veriliyor? Yani bizim hâlbuki gerçeklerimiz var ortada. Gerçek verilerimizle verildiği zaman doğru olacak diye düşünüyorum. Biz “Siz şu kadar yatırım yaptınız, yapmadınız.” anlayışını ortaya koymak istemiyoruz ama biz istiyoruz ki bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde millet vekili olarak rakamları doğru bilmek durumunda olmak zorundayız; bunları veremezsek, bilemezsek insanlarla nasıl beraber iş birliği hâlinde olabiliriz? Sizin şu andaki verileriniz ile Samsun'daki gerçekler birbiriyle uyumuyor, böyle bir terslik var. Bakıyorum, büyük yatırımlar yapılmış. Böyle bir yatırım yok ortada. 2002 yılına kadar, hatta 2000 yılına kadar 6 tane baraj, 24 tane göletin yapıldığını biliyoruz -gerçek- bunların açılışları da yapıldı. Samsun Çarşamba ve Bafra Ovası ülkemiz açısından çok önemli değerleri olan ve üstelik iki tane nehrin, birine Kızılırmak'ın bitişi, birinde de Yeşilirmak'ın bitmesiyle kendiliğinden, doğal bir sulamanın ortaya çıkabileceği bir kent, bu Samsun'da gerçekleştirilemedi; 6 tane de baraj olmasına rağmen, 24 tane gölet olmasına rağmen, şu anda bunların tamamı bitirilmiş durumda değil.

Şimdi, ben tabii ki, sizin verilerinize göre... Ben daha önce sizden almıştım bu verileri, 2015 verilerinde 387 bin dekar alanın döneminizde sulanabilecek hâle getirildiğini ama bugün vermiş olduğunuz şeyde “430 bin dekar” diye verdiniz. Ya, biz onlarla, rakamlarla da uğraşmak istemiyoruz, bizim meselemiz bu değil ama bir şekilde yatırımların yapılması, halkımızın gelir kaynaklarının yükseltilmesi çok önemli, bunun yapılmadığını görüyoruz. Yani bu yatırımlarla bunların yapılmadığını görüyoruz.

2014 yılında ne yazık ki Bafra'da biz kapalı sisteme geçtik, 2014'ün yatırım maliyetlerinde, alanında siz hâlâ açık beton kanallarla sulama alanları açtınız. Bunlar birbiriyle tezatlaşan şeyler, bunların olmaması gerekiyor. Madem biz şu

anda maliyeti yüksek açık sistemden kapalı sisteme geçeceğiz, niye 2014' te hâlen bu yatırımı sürdürür durumda olduk? Şimdi aynı yere biz yeniden kapalı sistem mi kuracağız? Keza Çarşamba' da da aynı. Bunlar doğru şeyler değil Sayın Bakanım.

Diğer taraftan, tabii ki, siz yatırımları yaparken köyler arasında, insanlar arasında negatif veya pozitif ayrımcılık mı yapıyorsunuz, bu da çok önemli. Ben bir örnek vereceğim size; Ladik Derinöz Barajı'nın olduğu yerde bir hattında 6 tane köyün sulama alanı var. Bu alanda 20 bin dekar yakın bir sulama alanı açılmış. Teşekkür ediyoruz, doğru yapılmış bir hadise ama ya, bir köyün içinden geçiyor, bir köyün alanından geçiyor, 200 dekar da bir alan sulanmak isteniyor, ne yazık ki bu köyün sulama alanı içerisine alınmıyor; Ladik Çamlıköy. Yazıktır, günahdır bunlara; bu memlekette böyle bir ayrımcılık yapılmaması gerek. Siz gidiyorsunuz... Üstelik bu sonda kalan bir köy değil, 6 köyün sulama alanının başladığı köy burası, o köyden geçen su. Yahu, köyün içinden sulama kanalları geçiyor, drenajları geçiyor, o köyün insanları sulamadan faydalanamıyor, ondan sonraki köyler sulama... Bunun anlamı ve değeri yok değerli dostlarım, bunlar doğru şeyler değil. Eğer bu ülkede yaşıyorsak bu ülkenin insanları üretirken ortak ve eşit üretmeye çalışıyorlar, bu ülkenin kalkınması için üretiyorlar. Ama siz bunu "Yok efendim, bana oy veren köy, bana oy vermeyen köy." diye değerlendirerek yatırım yapmaya kalkarsanız doğru olmadığını görüyoruz.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Teknik bir sebep vardır orada.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Genel Müdürümün yanına da çıkacağım tabii bu konuda. Özür diliyorum. Ben bunun doğru olmayacağını, olmaması gerektiğini sayın bölge müdürümüzle konuştum. Bölge müdürümüz bu projenin bittiğini, bu köyün de en sonda kaldığını söyledi. Sayın bölge müdürüm, yanlış biliyorsun dedim. Ben buraları adım adım bilen bir insanım. İlk sulama alanının başladığı köy burası dedim. Ondan sonra durakladı tabii. Sayın Bakanım, bunların olmaması gerekiyor, bunlar olmadan daha doğru yatırımlar yapabiliriz, insanlarımıza daha faydalı olabiliriz diye düşünüyoruz.

Samsun'da hiçbir sulanmayan alanının kalmaması gerektiği inancındayım çünkü her tarafta göleti var, barajı var, en üst seviyede su birikintisinin olduğu, depolandığı bir alan burası. Ne yazık ki Samsun'a cumhuriyet tarihindeki hükümetler tarafından şu andaki verilere göre...

BAŞKAN – Sayın Zeybek, diğer arkadaşlarımıza da bir imkân verirseniz...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – ...3,5 milyarın üzerinde yatırım, baraj ve göletlerin yapıldığını ama sizin zamanınızda da bunun 190 milyon civarında kaldığını görüyorum ben anladığım şekilde. Çünkü ben şöyle anlıyorum sizi: "Biz vatandaşımıza gelir elde edebilecek bir yatırım sunduk." demenizin anlamı bunun anlamı diye görüyorum. Bunlar daha doğru, devletin verileriyle verilirse -ya, bir ihale yapıyoruz, ihalenin bedeli bellidir, metrekaresi bellidir, dekarı bellidir, hektarı bellidir- bunlar doğru verilirse çok memnun oluruz. Biz sizi eleştirmek için yapmıyoruz bunları, doğru bilmemiz gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Zeybek, biz teşekkür ederiz.

Sayın Bakanım, topluca, kısaca özetleyebilirsiniz belki.

Sayın Akgün, buyurun efendim.

METİN AKGÜN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, çok değerli Bakanım, bürokrat arkadaşlar ve değerli milletvekili arkadaşlarım; evet, bugün aslında Sayın Komisyon Başkanımın daveti belki de bürokratlardaydı ancak Sayın Bakanımız bu ince ve nazik davranışıyla bugün bütün Türkiye'nin genelinde bir bilgilendirme yaptı. Bu bilgilendirmeleri aslında bir asra sığmaz diye düşünüyorum. Değerli Bakanıma ve arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum, tebrik ediyorum, hatta tebrikler ediyorum.

Ben bölgemle ilgili, Tekirdağ bölgesiyle ilgili bütün yatırımları başından sonuna izlediğimden dolayı da konuyla ilgili bilgim var, mutluyum, memnunum. Değerli Cumhuriyet Halk Partili arkadaşımın aslında şöyle -sakin yanlış anlamasın- Sayın Bakanıma "Bunlar olsa daha iyi olur." demesi gerekirken fazla bir irdelene ve inceleme oldu. Ve zamanımız da çok kısıtlı olduğundan dolayı diğer arkadaşlarımıza söz hakkı tanınıyor da kısa olması gerekiyor. Türkiye'de 2002'den bugüne yapılan tüm çalışmaları -hatta diğer konular da var ama onları söylemeyeceğim- irdeledik, inceledik. Bugün Türkiye'de gerçekten sanayi ve tarım ülkesi olan ülkemizin bundan on beş, yirmi yıl önce kuru tarımın içinde bir sanayi fabrikasının olduğunu görürken bugün bütün illerimizde yeşil arazi içerisinde donatılmış fabrikalar olduğunu da görüyorum.

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Bu övünülecek bir şey mi? Tarım alanlarını yok edip sanayi tesisleri kurdunuz. Bu övünülecek bir şey mi?

METİN AKGÜN (Tekirdağ) – Bu konuda bütün tüm buraya bugün gelen muhalefet vekillerime de diğer arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun diyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Sayın Akgün.

Buyurun efendim.

HÜSEYİN FİLİZ (Çankırı) – Çok teşekkür ederim.

Zamanımız kısaldı. Ben yaşadığım bir olaydan bahsedeceğim Sayın Bakanım.

Şimdi, bizim Şabanözü ilçemizde Alevi kardeşlerimizin 6 tane köyü var. Dediler ki: "Bu köyler bize sıfır oy veriyor." Ben inanmadım, bir gezeceğim dedim, neyse, iki tur yaptım, yine sıfır oy aldık, tamamı Cumhuriyet Halk Partisine oy veriyor. Şimdi, burada Kutluşar köyü diye Alevi kardeşlerimizin bir köyü var, oraya bir gölet yapılıyor. Şabanözü'nün de

28 tane köyü var. Diğer köyler ayağa kalktı, dediler ki: "Bize de bir gölet yapın." Ve diğer köylerin de yüzde 90 oyu bize geliyor. Kutluşar köyünün de oyunun yüzde 100'ü Cumhuriyet Halk Partisine gidiyor. Ben Devlet Su İşlerini aradım, dedim ki bu kardeşlerimize de yapılsın ama 28 köyün 1 tanesine de bir gölet yapalım ve Devlet Su İşlerinin bize verdiği cevap şu: "Burada teknik yönden yapılması lazım denildi, programa alındı ve inşaatı başladı." Cumhuriyet Halk Partisine yüzde 100 oy çıkan, Alevi kardeşlerimizin köyüne. "Teknik ne zaman müsaade ederse öbür taraflara da bakarız." denildi. 28 köy bir yana, Kutluşar köyü bir yana, inşaatı başladı. Yani benim öğrendiğim, buradan aldığım ders şu: Devlet Su İşlerinin anayasasında ayrımcılık yok. Ben size katılmıyorum Sayın Vekilim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Filiz.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Arkadaşlar, bakın, ben cevap...

BAŞKAN – Sayın Zeybek, vaktimiz maalesef kalmadı.

Çok kısa birkaç cümleyle alırsak Sayın Kayan, buyurun efendim.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ben kısa söyleyeceğim. Ben şeyden ziyade soru olarak sormak istiyorum Sayın Bakanım. Verdiğiniz bilgilere teşekkür ediyorum.

Bizim biliyorsunuz Ergene Nehri' miz bir muamma problem, çözülmemiş bir problem. Ergene' nin etrafında 500 bin dönüm bir arazi vardır, sulanacak bir arazi, şu anda zehir saçtığından dolayı kullanılmayan bir arazi. Bunun temizlenmesi ve tekrar çiftçilerimizin suyuna kavuşması ne zaman olacak?

2 tane barajı var Kırklareli' nin; Kayalıköy ve Kırklareli Barajları. Bu barajların yıllardan beri yaptıkları sulama kanalları artık devrini tamamlamış durumda. Bizim bu bölgemiz buraya kapalı devre sistem istiyor yıllardan bu yana, malumatınız vardır mutlaka. Bu ne zaman olacaktır, bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Kayan, teşekkür ediyoruz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Bir şey soracağım sadece.

BAŞKAN – Ama çok kısa lütfen çünkü Genel Kurula yetişecek arkadaşlarımız.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Bakanım, benim şöyle bir endişem var: Bizim mahsulün tam biçileceği zaman, özellikle Trakya' da buğdayın biçileceği zaman buğdayın kalitesinin düşeceği yağmur suları oluyor biliyorsunuz. Yağmur suları özellikle bizim buğdayın biçileceği zamanlara rastlıyor. Önceden biliyorduk, Rusya yağmur bombaları atıp yağmuru topluyor, bulutları topluyor veya dağıtıyordu. Böyle bir şey yapıyor mu civarımızdaki ülkeler? Bu konuda bir bilginiz var mı? Çünkü genellikle -ben özellikle dikkat ediyorum- sadece hasat zamanına rastlıyor bunlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Kayan, teşekkür ederiz.

Sayın Tarım Bakanımız burada değil. Sayın Sarıbal' ın tarımla ilgili birkaç cümlesi, suali de oldu. Açıkta kalmasın, ben hemen çok kısa Sayın Bakanım onu toparlayayım.

Tabii, dünyanın 11'inci tarım ekonomisinden bugün geldiğimiz yer 7'nci büyük tarım ekonomisidir; bunun tabii, kırılımları ve altyapısı var, rastgele gelemesiniz. Bugün Avrupa' nin en büyük tarım ekonomisiyiz.

Ayrıca sektör olarak da bugün ihracatını cari işlem olarak fazla veren bir sektöür.

Bunu kısaca ifade ettikten sonra Sayın Bakanım, hemen bir toparlayabilirsek Genel Kurula da yetişelim. Sizden, vakit dar, onun için çok öz olarak alalım lütfen.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Sayın Başkan, iki cümle de ben söyleyeyim, hepsini toparlasın. Ben sadece bir teşekkür edeceğim.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Komisyonlar Genel Kurulla çalışabilirler, çalıştığını anda komisyonların devam etmesi gerekir.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Yoklama istiyorsunuz, kapattırıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun efendim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, müsaade ederseniz, Sayın Vekilim, biz katıyen hiçbir köyün, ilçenin hangi partiye oy verdiği bakmayız, hizmet, teknik açıdan hangisi uygunsa onu yaparız. Kaldı ki, sizin Ladik Derinöz Barajı, onun projesi daha önce yapılmıştı, bizden önceki iktidarlar. Biz ona göre sulamayı verdik, ben sadece barajı bitirdim, açılışını yaptım. Bunu özellikle vurgulamak istiyorum. Asla böyle bir ayırım yoktur, olamaz, doğru değildir. Biz kimsenin neye, kime oy verdiği asla bakmayız, böyle bir usul de yoktur, yemin ediyorum, bak, böyle bir şey yok. Siz sadece ne ihtiyaç varsa verin ama o sizin dediğiniz köylerin projesi daha önce yapıldı, bizden önce, 2003 yılından önce yapıldı. Ben, sadece, baraj bitmemişti, barajı bitirdim. Ama bakalım, siz teklif edin, varsa verilebilecekse elbette veririz. Orada su yoktu.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Bakanım...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade edin.

Bir de, orada Sayın Bakanım bir hata yapmışlar bizden önceki yönetim, çok büyük miktarda su varmış gibi, hâlbuki o suyun yüzde 40'ı gelmiyor yaptığımız incelemelerde, bir proje hatası vardı. Dolayısıyla her tarafı sulayamadık. Ama bakalım eğer imkân varsa... Onu özellikle vurgulamak istiyorum, o bizim hatamız değil. Kaldı ki size listeyi de gönderdik. Biz bütün oradaki... Bakın, şu anda sizlerde liste var, ben bunları anlatırsam saatler olur. İşletme, orada Havza Dereköy Barajı' nı biz yaptık, Vezirköprü Barajı, sulaması, Hasandede, Kuruçay, bunlar sulanıyor efendim.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Hayır Sayın Bakanım, biz biliyoruz, 1999’ da bitti.

MEHMET BABAOĞLU (Konya) – Temel atmak ayrı bir şey, bitirmek ayrı şey.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Taflan, Derinöz Barajı, bunları biz bitirdik efendim. Bafra Ovası’nı kısaca şey yapayım. Bitirdik bakın, işletmeye aldık, şimdi çok sayıda baraj ve... Size listesini verdim, onu yarım saatte anlatamam.

Ama size şunu ifade edeyim: Bafra niçin açık kanal? Efendim, orada kot yok, arazi düz olduğu için mecburen açık sulama sistemiyle... Zaten onun projesi de bizden önce yapılmış, dolayısıyla bu bir mecburiyetten kaynaklanıyor. Yani orada basınçlı sulama yapacak bir basınç yok. Bunu da özellikle vurgulamak istiyorum.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Bakanım, sizin sulanmadı dediğiniz yer Derinöz Barajı’na bağlı, az önce bizim yaptığımız dediğiniz baraja bağlı.

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ve 2007’den sonra sulama alanları yapıldı oraya. Doğru, sulama alanlarını siz yaptınız...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, ben ne diyorum? Projesi daha önce, bizden önce yapılmış, yapamamışlar.

BAŞKAN – Sayın Zeybek, isterseniz, şöyle yapalım: Sizin Sayın DSİ Genel Müdürümüzle bir ayrıca görüştüm vakti doğru kullanmak adına.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Şimdi, ama isterseniz, ikinci hususta, Sayın Türabi Bey, tabii Ergene’de, kusura bakmayın, bütün yatırımları biz yapıyoruz. Lütfen, Ergene’ye gidin, hatta siz gelmediniz, ben Kırklareli’de Ergene’yle ilgili bütün basın mensuplarına nereden nereye geldik, bilgi verdim.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Zaten gelemezler Sayın Bakanım, sonradan söylerler.

METİN AKGÜN (Tekirdağ) – Edirne milletvekilimiz geldi Sayın Bakanım.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Geliriz, geliriz, siz merak etmeyin.

BAŞKAN – Neyse, onu ayrı değerlendirelim.

Buyurun Sayın Bakanım, siz tamamlayın lütfen.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Edirne vekilimiz geldi, orada.

Sizin bahsettiğiniz 2 tane sulamanın projesini yapıyoruz. Biliyorsunuz, yeni, orada temel atmıştım. Sulama projeleri bitirilince yenileme de yapılacak.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Kapalı sistem mi olacak Sayın Bakanım?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Kapalı sistem. Yani şimdi, Trakya’da...

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ne zaman bitecek peki, günü, saati?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, bakarız, projesi bitsin, proje bittikten sonra temel atacağım, temel attığım tarih -bakın, geçen gün Kırklareli’deydim- temel attığımız zaman açılış saatini orada ilan ettik, taahhütlerimizi aldık. Sayın vekilimden bilgi alabilirsin. Siz Antalya’da olduğunuz için gelemediniz ama sayın vekilim oradaydı.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Özellikle değil gelmememiz değil mi?

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Kamptaymışsınız ama bir daha takip edin.

BAŞKAN – Ahmet Bey, pardon...

Sayın Bakanım, toparlarsanız... Bitti mi efendim?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Efendim, daha başka sorular varsa onları da cevaplandırırız.

BAŞKAN – Sayın Yıldız, son bir cümle ama...

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Son söz dervişlerindir.

BAŞKAN – Son söz, evet.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Sayın Genel Müdüre ben bir not ilettim zamanı iyi kullanmak adına; Sayın Bakanıma bir mail atmıştım, onu yazılı olarak ilettim.

Sadece ben son bir cümle olarak şunu söyleyeyim: Sayın Bakanım, Sivas’ta da hakikaten -ben Sivas cumhuriyetinden bahsediyorum, tabii Sivas farklı- bu çağda hâlâ Zara’nın Beydağı eteklerinde siyanürlü su içen köylerimiz var. İl özel idaresine giden para da çok kısıtlı. Ben burada sizden böyle bir destek talep ediyorum. İl özel idaresine eğer bir el atabilirsek o köylerdeki içme suyu hatlarının yenilenmesi gerekiyor, hâlâ siyanürlü su içen köylerimiz var. Bu konuda soru önergem de var. Bu konuda eğer lütfederseniz Sivas İl Özel İdaresiyle bir iş birliği yapıp da bu köylerdeki içme suyunun yenilenmesini desteklerseniz lütfedersiniz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Biz bir bakalım, onu tam bilemiyorum şu an, inceleyelim. Yalnız şunu belirtiyim: Büyükşehirlerdeki, daha önce büyükşehirlere devredilmiş göletleri talep etmesi hâlinde biz devralıyoruz, hem göletleri yeniden ele alıyoruz, DSİ kriterlerine uygun hâle getiriyoruz -çünkü geçmişte Köy Hizmetleri iptidai yapmış- hem de sulamasını yeniliyoruz.

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Yani aktarılan kaynak Sivas’a yetmiyor, il özel idaresine aktarılan kaynak yetmiyor, haklı olarak onlar da o noktada...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – O özel idarenin yapacağı işleri biz yapalım, kendi işini o yapsın, tamam mı?

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Lütfedersiniz. Teşekkür ederim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANİ VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Onu da Samsun'a söyleyin, biz hepsini alırız.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Komisyon toplantımızı kapatırken bütün katılımcılara teşekkür ediyor, toplantımızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Kapanma Saati: 13.59

